

**Dine jamanaw ka
kelenya tonba "ONU"
ka san 1989 Nowanburukalo
tile 20 jogonyeba benkan
talen ka nesin denmisenninw
josiraw ma**

**A labenna Jamana gafedilanyoro la
Kesu : 2043 - Bamako - Mali**

Dijɛ jamanaw ka
kelenya tonba "ONU"
ka san 1989 Nowanburukalo
tile 20 ɲogonyeba benkan
talen ka ɲɛsin denmisɛninnw
josiraw ma

Benkan min jɛsinnen bɛ denmisɛnw josiraw ma.

Jɛbila

Jamana minnu bolonɔ bɛ nin benkan konɔ

- k'a ta k'a da Nasiyɔn Zuni ka taasariyaw kan a Sariti konɔ, k'a d'a kan ko hɔronya ni kelenya ani josiraw ye fɛnw ye, minnu donnen don sinsinbere ye hɔronya ni kiritigɛ ani hɛrɛ siratigɛ la dijɛ konɔ hadamaden bɛɛ ye.

- k'a t'u hakili la ko Nasiyɔn Zuni jamanaw bɛɛ y'a fo Nasiyɔn Zuni konɔ, k'u y'u ka danaya kuraya ka jɛsin hamadaden ka josiraw, n'a ka hɔronya n'a ka hadamdenya ma, k'a yamaruya ta ka hadamadenya kuntaala numan sira nɔgɔya ani ka dijɛlatigɛko numan sinsin lafiya konɔ.

- k'a don ko Nasiyɔn Zuni tondenw y'a fo hadamaden josiraw dantigeseben ani kaliliseben konɔ ko bɛɛ bɛ se ka josiraw ni hɔronya kunsin i yerɛ ma k'a soro a ma kɛ ni wolomali ye k'a da siya, fari jɛ, cɛya ni musoya, kan fota, diinɛ, politiki sira, hakilinata, boyoro, fentigiya, bangeyoro olu n'u nɔgonnaw kan.

- ka segin a kan ko, Nasiyɔn Zuni y'a fo hadamaden josiraw dantigekan seben konɔ ko, denmisɛnya ka kan ni demɛ ani bilasirakonuman ye.

- k'u dalen b'a la ko denbaya ye kelenyayoro ye ani Ala ka yoro, duden bɛɛ bɛ korobaya ani ka hɛrɛ soro yoro min, yoro don denmisɛn ka kan ka tanga ni demɛ soroyoro ye, min b'a to a bɛ se k'a joyoro fa kabila konɔ.

- k'a don ko walasa den ka hadamadenya bɛ sankorota, k'a ka kan ka korobaya denbaya konɔ, hɛrɛ, fɛrɛ ani faamuyali konɔ.

- k'a to u hakili la, ko denmisɛn tangali kɛrenkɛrenni fora Zenɛwu nɔgonye kumakanw konɔ san 1924 la denmisɛn josiraw kan, k'a fo ko denmisɛn josira minnu fora san 1959 Nasiyɔn Zuni fɛ k'o tangaliko fora Hadamaden josira dantigekan fɛ ani Kaliliseben min jɛsinnen bɛ josiraw ma (o sariyasɛn 23 nan ni

24 nan konɔ) ani Kaliliseben min jɛsinnen bɛ soro, hadamadenya ni donko ma (o sariyasɛn 10 nan konɔ) ani jekuluba minnu jɛsinnen bɛ denmisɛnw ka hɛresoro ma, olu ka Tonsigi sariyaw ni minɛn sinsinnenw fɛ.

- k'a to u hakili la, i n'a fo a fora cogo min na denmisɛn Josira Dantigekan konɔ nowanburukalo tile 20 san 1959 Nasiyɔn Zuni nɔgonyeba fɛ «k'a ta k'a da a mobaliya n'a ka kodonbaliya kan, ko denmisɛn ka kan ni tangali ani ladoncogo kɛrenkɛrennen ye, ani a dama matarafali sanni a ka bange an'a bangelen ko.»

- ka hakilijigi kɛ ka taa benkanw kan minnu jɛsinnen bɛ denmisɛn ka hadamadenya n'a ka kiritigesariyaw ma, k'a da a lamoli n'a kalifali kan faso konɔ walima Jamana wɛrɛ konɔ (benkan 41/85 nan min tara desanburukalo tile 3 san 1986) nɔgonyeba sen fɛ, k'a da Nasiyɔn Zuni ka sariya damado kan minnu jɛsinnen bɛ denmisɛn ka kiritigɛbaarada ma (o ye Nasiyɔn Zuni ka benkan 40/33 nan ye min tara nowanburukalo tile 29 san 1985 sen fɛ) ani k'a da dantigekan kan min labenna desanburukalo tile 14 san 1974 nɔgonyeba sen fɛ ka jɛsin musow ni denmisɛnw lakanani ma waati gelɛnw fɛ ani mugutawaatiw tuma (o ye benkan 3318 nan ye).

- k'a don, ko dijɛ konɔ, denmisɛn dow lamona gelɛya konɔ jamanaw bɛɛ konɔ, k'a don ko hakili ka kan ka to o denmisɛnw na kɛrenkɛrenneya la.

- ka bolodi nɔgonma joyoro nafa dijɛ konɔ, k'a jɛsin denmisɛnw ka dijɛlatigɛ dilancogo numan ma jamana konɔ, kɛrenkɛrenneya la jamana minnu bɛ yiriwalisira kan.

O jamanaw benna ninu de kan :

Dakun folo

Sariyasɛn folo :

Nin benkan miiri ye ko denmisɛn ye hadamaden ye min si bɛ

san 18 jukoro, fo n'a sigiyoro sariya ye si hake were fo :

Sariyasen 2nan

Jamana minw sen be nin benkanw in na, olu ye lahidu ta k'u be benkan in ka kofolenw latiime ka nesin u ka mara denmisen bee ma, ka soro a ma ke ni wolomali ye k'a da siya fari ne, ceya ni musoya, kan foto, politiki olu n'u jogonna walima k'a da bangebaa bojamana, u siya, u soro, u bangeyoro n'u jogonna kan.

Jamana kelen ninnu ye cogoyaw sigi sen kan walasa denmisen be tanga wolomali suguya bee ma walima jankataliw ma sariyatige hukumu kono, a bangebaaw, a lamobaaw walima a ka duden dow hakilinataw koson.

Sariyasen 3nan

1. Latigeseben fen o fen n'a kera denmisen de kama, a kera foroba walima kenyeraye baarada ta ye o, a kera kiritige baarada ta ye o, a kera foroba baarajemogo ta ye o, denmisen ka nafasoro de ka kan ka bila fen bee ne o latigeseben kono.

2. Jamana minnu bolono be nin benkan kono, olu ye layidu ta k'u be denmisen tanga, k'a ladon ka soro u hakili be a bangebaaw walima a lamobaaw joyoro la, ani ka seben bo minnu be tali ke o kan.

3. Jekuluw, baaradaw ni soba minnu nesinnen be denmisen lamarali n'a tangali ma, jamana kandilenw kono, olu ka kan ka kolosi tangali ni keneya hukumu kono, k'u baarakelaw hake n'u ka donniya don, ani ka t'u laje tuma bee.

Sariyasen 4nan

Jamana minnu bolono be ni benkan kono, olu ye layidu ta k'u

be sariyaw ta ka nesin kiriko, marako ni dowere ma, walasa nin benkan be sabati. Min ye soro sira, hadamadenya sira ani seko ni donko sira ye, olu jamanaw ka soro la walima u ka jongo ndeme na.

Sariyasen 5nan

Jamana minnu bolono be nin benkan in kono, olu ka bonya be ka se bangebaaw, duden tow kabila kono, lamobaaw ani mogo werew denmisen b'u ka mara kono, i n'a fo laada y'a fo cogoya min na, u ka bilasirako numanw, ladilikan numanw ni hakilidalayelenko numanw di denmisen ma benkan in sariyaw batoli kan.

Sariyasen 6nan

1. Jamana minnu bolono be nin benkan in kono, olu sonna a ma ko wajibi la, denmisen ka kan ni nimaya ye, a ka kan ka to balolen di ne kono.

1. Jamana minnu bolono be nin benkan kono, u ka se kono, u be baloli ni yiriwali gun denmisen bee la.

Sariyasen 7nan :

1. Denmisen mana bange, a ka kan ni togo ye, a ka kan ni fasodenya ye, a ka kan k'a bangebaaw don ani ka lamo u fe.

2. Jamana minnu bolono be nin benkan kono, olu b'u hakili to nin sariyaw batoli la, ka ben faso sariyaw ma ani wajibi la ka ben di ne bee taw ma, n'o te, den be ke fasontan ye.

Sariyasen 8nan

1. Jamana minnu bolono be nin benkan in kono, olu ye layidu ta ka kala seme denmisen na, a k'a bokolo mara n'o y'a faso ye, a taamasere o n'a sinjisiraw, i n'a fo a donnen be cogoya min

sariya fe k'u sen te don a ka ko la ni sariya ye.

2. Ni denmisen taamasere do bor'a la ka soro a ma ke sariyasira kan, jamana kandilenw ka kan k'a demε, walasa a b'o taamasere soro teliya la.

Sariyasen 9nan

1. Jamana minnu bolono be benkan kono, olu b'a kolosi denmisen kana fara jagoya la ka bo a bangebaaw la fo ni kiritige de y'a fo. U be se o la k'a nini segin ka ke o kiri kan fo n'u y'a don ko den ka here be farali in de la. Farali ka bo bangebaw la, o be se ka ke n'a y'a soro bangebaaw be den in tooro, walima n'u b'u mago bo a la, walima n'u fila te jogon kan, o la ben be ke den marayoro kan.

2. Fen o fen folen file sariyasen 9nan bolo folo kono, n'u be sigi sen kan, mogo o mogo n'a ko b'o kun kan o ka kan ka ke sariyatigεjekulu mogo do ye ani k'i hakilinata fo.

3. Denmisen min farala ka bo a bangebaa filaw la, jamana kandilenw ko a donnen b'o denmisen ye a n'a bangebaaw k'u kibaruyaw di jogon ma walima u ka to ka jogon ye, fo n'o waleyaw kodonnen be den ka heresoro ma.

4. Ni farali sababu bora bangebaaw walima den ka kasolabila walima a genni na ka bo faso kono walima saya suguya o suguya la, ni den walima bangebaaw walima somogo do ye kibaruyanini ke, kibaruyaw be d'a tigi ma fo n'a y'a soro a be ke degunko ye. U b'a ke cogoya la, min te gerεgere lase ninikalikela walima ninikalibaaw ma.

Sariyasen 10nan

1. K'a da wajibiya min sigilen be jamana kandilenw kan sariyasen 9nan kono, denmisen walima bangebaaw mana a nini k'u be taa sigi jamana kandilen do kono walima ka bo a kono

walasa denbaya mogo ka fara jogon kan, jamana kandilenw b'o ko kunben ni hakili numan ni hadamadenya ye. U b'a ke walasa ninini in kana gerεgere lase nininibaa walima nininibaw ma.

2. Den min bangebaa filaw te jamana kelen kono, o den masina, n'u be se k'u kibaruyaw di jogon ma walima ka to ka jogon ye. O la, ani k'a da folenw kan sariyasen 9nan bolo 2nan kono, jamana kandilenw ka bonya be ka taa den walima a bangebaaw yamaruyali ma ka bo jamana do kono ka taa do were kono. ka bo jamana do kono, o te se ka ke k'a soro o ma gun sariya dow la walasa a tangalikow, a kenyalikow an'a ka herew ni Benkanw folen be taa jogon fe.

Sariyasen 11nan

1. Denmisenw ka yorolataa jamana werew kono, o n'u segin-baliya ka kan ka kele jamana kandilenw fe ni waleya sinsinnenw ye.

2. O la, jamana kandilenw ka kan ka nogoya don jogondemesebenw dilanni na jamana fila ce walima jamana caman ce, o n'u sendonni jogondemeseben werew la.

Sariyasen 12nan

1. Jamana minnu bolono be nin benkan in kono, olu be don denmisen jigi koro, denmisen min si korobayara n'a b'a ka kofotaw kalama, n'a be se ka kow bo jogon na, k'a yamaruya a k'a hakilinata fo a yere kunko kan.

2. O la sa, denmisen be lamen a yere kunko kan kiritige ko ni maracogoko hukumu kono. A yere, walima mogo yamaruyalen walima Jekulu yamaruyalen do be se ka kuma a togo la k'a da faso sariyaw kan.

Sariyasan 13nan

1. Denmisen ka kan n'a hakilinata foli ye. A be se k'o ke ninini hukumu kono ani kibaruya ni hakilinata soroli n'a jensenni hukumu kono. A be se k'o ke fana foli, sebenni ni donko sen fen walima sira were fe, min ka d'a yere ye.

2. Nin ko minnu dennen file denmisen ye, olu ka kan ka ke sariya sigilenw hukumu kono i n'a fo :

a) moggo were josira n'a danbe donni

b) jamana tangali, siginogonya kanani, keneya ni jama ladamuni kow

Sariyasan 14 nan

1. Jamana minnu bolono be nin benkan kono, olu ka gasisigi be ka taa denmisen ka miiriyali n'a hakilinako an'a ka diine sugandili ma.

2. U ka gasisigi be ka taa den bangebaaw walima a ladonbaga werew ma a bilasirako numan sen fe.

3. Diine ni hakilinata jirali labilali dennen te fosi la ni sariya talenw te, sariya minnu ka tangali be se jamana konokow n'a keneyakow an'a ladamunikow n'a herokow an'a ka kan ni minnu ye.

Sariyasan 15nan

1. Jamana minnu bolono be nin benkan kono, olu b'a don denmisen ye, a ka don jekulu la an'a ka ye tonsigi la, minnu te tijenikulu ye.

2. Nin jokow dennen be sariya talenw na, minnu nesinnen be jamana tangali, a here soro, a keneyako, a ladamuniko ani moggo

werew jo n'u ka herew ma.

Sariyasan 16nan

1. Sen te se ka don, gansanna walima sariya sosolisira fe, denmisen ka dijelatige ko n'a ka denbayako n'a ka duko, an'a ka kunnafonidiko la walima k'a danbe n'a ka hadamadenya lagosi.

2. Sariya ka kan ka denmisen lakana o sendon suguya ni lagosi suguya ma.

Sariyasan 17nan

Jamana minnu bolono be nin benkan in kono, olu be jekuluw joyoro nafa don, u b'u hakili to denmisen ka kunnafonisoro n'a ka minensoro la faso walima jamana to fe, kerengerenneya la minnu nesinnen b'a yiriwali n'a ladamuni n'a keneyali n'a ka kodon ma. O la jamana kandilenw :

a) be netaali jini jekuluw fe kunnafoni ni fenw dili la walasa denmisen ka dijelatige n'a ka sekow be sinsin i n'a fo sariyasan 29nan y'a fo cogoya min na.

b) be netaali jini dijekono jogondemetonw fe, u ka fenw dilan ka hakilinatafalen sigi sen kan, ka kibarujensen ko laben ani demefenw minnu be soro donkowsira fe ani faso walima jamana werew fe.

c) be netaali jini denmisen ka gafew dilanni na an'u jensenni na.

d) b'a jini jekuluw fe, u k'u hakili to kanko donni na denmisenw fe, minnu ye dugulenw ye walima minnu siya mogow man ca.

e) ka sirabila be ka taa waleya jonjonnenw ma, minnu nesinnen be kunnafoni ni fenw ma minnu be denmisen ka hadamadenya tije ani ko minnu folen be sariyasan 13nan ni 18nan kono, k'olu soso.

Sariyasen 18nan

1. Jamana minnu bolono be nin benkan kono, olu b'a ke cogoya bee la, a ka don ko bangebaaw jyororo be denmisen ladamuni n'a lamoni na. Denmisen lamoni n'a ladamuni gunnen be nemogola, a bangebaaw la walima a lamobaaw la. Denmisen ka heresoro ka kan ka k'olu haminako folo ye.

2. Walasa Benkan in kofolenw be sabati an'i k'u layiriwa, jamana kandilenw be demε kerεnkerεnnen ke ka taa denmisen bangebaaw n'a lamobaaw ma, u be jekuluw, sobaw ani baaradaw demε minnu nesinnen be denmisen ka heresoro ma.

3. Jamana kandilenw be waleyaw bila sen kan walasa denmisen minnu bangebaaw be baara la, u ka se ka o baara ko dow n'a demarayoro nafa soro, k'a soro fiye t'u yere ka fosi la.

Sariyasen 19nan

1. Jamana minnu bolono be nin benkan kono, olu be sariyako, maraliko, hadamadenyako ani ladamuniko walew sigi sen kan walasa ka denmisen tanga nijuguya ma ka nesin a farisogo n'a hakili ma ani jencya hukumu kono, k'a tanga marakojugu ni tulubo ma a bangebaaw ka mara kono walima k'a kalifalen to.

2. Tangaliko minnu folen file, olu kono, hadamadenya sira numanw be ta walasa demε ni kojugukunben be nesin denmisen ladonbaaw ma segesegeli ni nininkali ko n'a y'a soro denmisen te minekojugu la i n'a fo a fora cogo min na.

Sariyasen 20nan

1. Denmisen fen o fen farala la ka bo a ka denbaya la waatinin walima kudayi a ka herε kama, o denmisen te se ka t'o yere

kelen na, a ka kan nijamana ka tangali ni demeni kerεnkerεnnen ye.

2. Jamana kandilenw ye nesigili ke walasa denmisen be se ka kalifa cogoya la, cogoya min ni faso sariyaw be ben.

3. O kalifali be se ka ke du do ma, walima silameya «KAFALA» sariyaw fe, walima ka bila denmisenw kalifasoba do kono n'a te se ka taa o ko. O la, ni yoro ka kan ka sugandi, jatemine be ke ko damadow kan : ladamuni cogo koro, a siya, a sekow n'a donkow an'a ka kan fotaw.

Sariyasen 21nan

Jamana minnu bolono be nin benkan in kono, n'u sonnen be lamoni ma walima k'a yamaruya olu ka kan ka d'a la ko denmisen ka here ka kan ka ke haminako folo ye, ani :

k'a kolosi walasa denmisen ka lamoni ka yamaruya setigiw dorow fe sariyaw ni sira tilennenw hukumu kono, a donnen ko o lamoni be se ka ke k'a da fa, ba ani somogo jonjonnenw sonni lamoni ma k'a da ko caman kan.

b) k'a don ko lamoni jamana were kono, o be se ka ke ladoncogo numan ye den ma, n'a y'a soro a yere faso kono du ma soro a be ladoncogo numan soro yoro min.

c) k'a kolosi ni lamoni be ke jamana were kono, denmisen ka bila ladoncogo numan kono i n'a fo n'a b'a faso kono.

d) ka ko bee ke walasa denmisen kana tulubo a lamobaaw fe ni lamoni be ke jamana were kono.

e) ka nin sariyasen kofolen lataa ne ni benkanw ye jekulu ni jogon ce ani k'a kolosi denmisen ka lamoni jamana were kono o ka ke setigiw ni baarada kerεnkerεnnenw fe.

Sariyasen 22nan

1. Jamana minnu bolono be nin benkan kono, olu be ko bee

ke walasa denmisen min be ka moggo kalifalen ka sigisariyaw nini a yere ye walima n'a y'a soro moggo kalifalen don ka koro a faso walima jamanaw bee sariya fe, a ker'a kelen ye o, a ker'a n'a ka bangebaaw walima ani moggo were ye o, lakanani ni hadamadenya demen ka kan ka ke o denmisen masina ye walasa nin Benkan in sariyaw ani jamana bee ye ko minnu sigi sen kan a kan a ka hereko kama, a ka se k'olu tono bo.

2. Okama, jamana kandilenw b'u bolodinogon ma n'u y'a don k'o ka kan, ka Nasiyon Zuni ni faso jekulu ani kenyeraye jekulu minnu ni Nasiyon Zuni bolo be nogon bolo, k'olu deme ka denmisen tanga, k'a deme k'a bangebaaw n'a ka denbaya mogow kibaruw nini walasa k'u fara nogon kan. Ni fa, ba walima denbaya moggo si ma ye, denmisen ka kan ni lakanani ye kudayi walima waatinin kono i n'a fo denbaya te denmisen minnu fe.

Sariyasen 23nan

1. Jamana minnu bolono be nin benkan in kono, olu sonnen be ko denmisen minnu ye hakilinabatanow walima lajurutow ye, olu ka kan ni dijelatige dafalen n'a nogoyalen ye kelenya kono ani sendonni ye hadamaden tow ka dijelatige kow la.

2. Jamana kandilenw sonnen be ko denmisen lajuruto ka kan ni ladonni kerengerennen ye, u ka hakilinata numan ni deme sinsinnen be ka taa denmisen lajurutow n'u bangebaaw ma walima u be minnu ka mara kono.

3. K'a da denmisen lajurutow ka dama magonafenw kan, demen minnu kofolen be sariyasen in bolo 2nan kono, o deme ka kan ka ke fu tuma bee k'a da bangebaaw walima lamobaaw soro kan. A be ke walasa den be dege tulongow la walasa a be don hadamaden na, k'a fari foni a kan sekow, donkow ni diinekow sira kan.

4. k'a da jamanaw ka nogondeme kan dije kono, jamana kandilenw, olu be hakilinatafalen nogoya u ni nogon ce banakunben n'a furakeli ani jogo numandi hukumu kono denmisen lajurutow ma, kibaruyaw dili nogon ma farisogo yoro bananen nimayaliko kura hukumu kono ani do farali baara donniya kan, u sen b'o la walasa ka do fara jamana baarakelaw ka donniyaw n'u sew kan. O la jamana minnu be yiriwali sira kan olu ka ninintaw be mine ni sebeko ye.

Sariyasen 24nan

1. Nikenyali, dogotoroso furakeli, farisogo yoro bananen nimayaliko kura, olu donnen be denmisen ye jamana kandilenw fe. U b'a ke cogoya bee la denmisen kana ntanya nin ko folenw na.

2. Jamana minnu bolono be nin benkan kono, olu b'a ke cogoya bee la nin ko folenw ka latiime, ka waleya sinsinnen ta walasa :

- a) Denyerennisaya ni denmisenaya ka dogoya.
- b) Denmisen bee ka kolosi ani k'u furake ani ka bana misen furakeli barikaya.
- c) Ka bana ni dumunintanya keke banamisen furakeli hukumu kono ni baarakesen kuraw ye ani dumuni barikalenw ni ji saniyalen dili ye k'a da sigiyorokojugu n'a fen tineni kan.

Sariyasen 25nan

Jamana minnu bolono be nin benkan kono, olu y'a don ko denmisen min kalifara sariyatigiw fe walasa a ka ladon, k'a lakana, k'a farilabana tari hakilinabana furake, k'o denmisen masina ka kan ni dogotoro lajdi ye tuma kelen kelen.

Sariyasan 26 nan :

1 - Jamana minnu bolonɔ be benkan in konɔ olu sonnen be ko denmisen ka kan ni hadamadenya demeni ye.

2 - Demɛw hake ka kan ka mine ka da denmisen n'a lamɔbaaw sorɔ n'u ka dijelatige kan ani k'o ko n'o b'u ka deme sinsin.

Sariyasan 27 nan :

1 - Jamana minnu bolonɔ be nin benkan konɔ, olu sonnen be ko denmisen beɛ ka kan ni hadamadenya sankɔrotali ye min b'a to a farikolo, a hakili, a ka diineko, a ladamuniko ani hadamadenya be yiriwa.

2 - Denmisen bangebaaw n'a kunkonenebobaaw de ka kan folo u se n'u sorɔ hukumu konɔ ni waleyaw keli ye walasa k'a bila yiriwali jonjonnenw konɔ.

3 - Jamana kandilen ninnu be ko jonjonnenw sigi sen kan, k'a da jamanaw sorow kan, ka denmisen bangebaaw n'a lamɔbaaw deme walasa sariya in be waleya, ani ka minenw ni demesiraw kunsin u ma, baloko, ferɛko ni siyɔrɔko sira kan.

4 - Jamana kandilenw be waleya sigi sen kan walasa denmisen ka dumuni musaka be di a bangebaaw walima mogo minw jolen be n'a ka waribokow ye a faso konɔ walima jamana were konɔ. Ni den n'a ka musaka waribobaaw te jamana kelen konɔ, jamana kandilenw be jamanaw ce demeni n'u ka bolodinogonmatɔn donni nogoya.

Sariyasan 28 nan :

1 - Jamana minnu bolonɔ be nin benkan in konɔ, olu ye

ladamuni don denmisen ye. Walasa o be waleya kelenya sira kan :

a) u ye bajukan ke wajibi ye ani k'a ke fu.

b) u b'a jini cemakalan, baarakalan ni feerekan ka dayelen k'u donni nogoya denmisen ma, ka feerew ke walasa u be ke fu ni deme hukumu konɔ.

c- u ye sanfekalan naniya n'a y'a sorɔ a donniya be

d) u ye kunnafonidi kalanyɔrotaa ni baaradege naniya denmisen beɛ ye.

e) u be waleyaw ke ka denmisen nisondiya kalanyɔrotaa fe ani ka kalan labanni nogoya.

2 - Jamana minnu bolonɔ be nin benkan in konɔ olu be kolɔsili ke walasa kalanyɔro ladamuni ka ke ka den denmisen ka horonya ni nin benkan na.

3 - U ka foli ni nogoyali be, ka taa jamanaw ka nogondeme ma kalanko hukumu konɔ walasa kunfinya ni kalanbaliya be se ka kele dije konɔ, ka donniya ni baara dege ani kalancogo kuraw nogoya. O la tali be ke jamana minnu be yiriwali sira kan, olu ka ninintaw kan.

Sariyasan 29 nan :

1 - Jamana minnu bolonɔ be nin benkan in konɔ, olu benna a la ko denmisen ka kan ni kalanni ye, k'a ka kan ka deme :

a) k'a ka hadamadenya n'a sekow yiriwa, a sen be ko minnu na hakiliko ni farikoloko fan fe k'olu yiriwali nogoya.

b) ka hadamaden josiraw n'a ka herew ni benkan minnu be NASIYON ZUNI KA SARITI konɔ, k'olu don a kun na.

c) k'a bangebaaw, a ka kan fotaw, a donkow k'olu danbe don,

ka segin k'a faso walima a be jamana min kono k'olu danbew bonyali don a kun na.

d) ka denmisen laben a ka dije kow kurutige ni faamuyali ni here ni yafa ni kelenya ye mogow ce, ka teriya don jamanaw ni jigon ce ani siyaw, ni diinew ni sigiyoro mogow ce.

e) ka Allah ka yoro dilannenw bonyali don denmisen kun na.

2 - Nin sariyasan in ni sariyasan 28 nan konokow man kan ka bayelema cogoya la min be lagosili lase mogow jumanw ma minnu b'a fe ka kalansobaw dayele ani ka ke a jemogoye, a dan ye min fura nin sariyasan bolo folo kono o ka latiime ani kalan min be ke o ka ke jamana sonko ye.

Sariyasan 30 nan :

Jamana minnu kono, ni siya, diine walima kanfota dow mogow man ca, denmisen min b'o siya, diine walima, kan fo, o denmisen te se ka bali k'a seko jira, k'a ka diine bato ani k'a ka kan fo an'a tow ce.

Sariyasan 31 nan :

1 - Lafinani ni ladiyalikow ani tulonwale minnu be fari bo jigon na, olu donnen be denmisen ye jamanaw fe minnu bolono be nin benkan in kono.

2 - Jamana kandilenw ka bonya ni kodonni be denmisen sendonni na seko ni donko walew la, u labenni waleyaliw la ni son kera a ma.

Sariyasan 32 nan :

1 - Jamana minnu bolono be nin benkan in kono, olu ye lakanani don denmisen ye soro hukumu kono, a kana wajibi ka baaraw ke minnu be se k'a jogin walima minnu be se k'a ka

kalanko, farikoloko, hakiliko, diineko ni hadamadenya lagosi.

2 - Jamana kandilenw be sariyasiraw, baarakesiraw, hadamadenyasiraw ani ladamunisiraw sigi sen kan walasa nin sariyasan in be waleya. O la, k'a da jamana tow ka ko kerengerennen sigilen kan sen kan, jamana kelen o kelen :

a) be si hake dow fo denmisen be se ka baara damine min na.

b) be baarakewaatiw n'u kecogow sariyaw ta.

c) be lagosilisariyaw ta walasa nin sariya in be latilen.

Sariyasan 33 nan :

Jamana minnu bolono be nin benkan in kono, olu be waleya kerengerennen sigi sen kan ni kiriko, baarako, hadamadenyako ani kalankow ye walasa denmisen be tanga nisondiyafuraw tali ma, i n'a fo olu dantigelen be cogoya min na benkanw kono, ka balili ke walasa denminenw kana ke fura ninnu dilanbaaw n'u feerebaaw ye.

Sariyasan 34 nan :

Jamana minnu bolono be nin benkan in kono, olu b'a ke cogoya bee la, ka denmisen tanga tuluboli ma jencya sira kan walima ka jencya kele ni nijuguya ye. O la, u be sariya ta faso kono an'u ni jamana werew ce walasa :

a) denmisen kana negen walima k'a jagoya k'a bila jencya la.

b) denmisen kana tulubo sungurunbaya n'a jigonaw sira fe.

c) denmisen kana tulubo julankolonbo n'a jigonaw sira fe.

Sariyasan 35 nan :

Jamana minnu bolono be nin benkan in kono, olu be kow sigi sen kan faso kono walima u ni jigon ce walasa denmisenw kana soje k'u feere, k'u falen cogoya si la.

Sariyasan 36 nan :

Jamana minnu bolonɔ be nin benkan in konɔ, olu be kolɔsili ke :

a) denmisen si kana nimatorɔ k'a bila kaso la ani k'a mineko ke ni nijuguya ni lagosili ye : k'a faga walima k'a bila a si kaso la n'a si be san 18 jukɔɔ, olu man kan ka sɔɔ miiri ma ke k'a be se ka bila kɔfe.

b) denmisen man kan ka bali here suguya si la : a mineni n'a ka kasoladon ka kan ka ke sariya sira kan, hali n'a y'a sɔɔ dese kera sira wɛrew fe.

c) denmisen fen o fen minenen be fanga fe, o ka kan ni hadamadenya bonya ye i n'a fo hadamaden tow walima a filanw, ani mogokorobaw ma kan ka ke jɔɔɔn kan fo n'a ka here b'o de la, a n'a ka denbaya mogow ka kan ka jɔɔɔn kibarɔ sɔɔ batakiw walima bɔjɔɔɔnna sira fe fo ni ko wɛre b'o senkɔɔ.

d) denmisen minnu be fanga ka mara konɔ, olu ka kan teliya la ni sariya ka demɛ ye walima demɛ suguya wɛre, a ka kan k'a ban a ka here mineni ma kiritigeso fe walima setigiw fe.

Sariyasan 38 nan :

1 - Denmisen ka kan ni tangali min ye mugutawaati fe, jamana kandilenw k'u b'o tangali sariyaw bato ani k'u labatoli waleya tow fe.

2 - Jamana kandilenw k'u be cogoya beɛ ke walasa mogɔ o mogɔ ma san 15 sɔɔ, o sen kana don muguta la.

3 - Denmisen min san ma san 15 sɔɔ u b'u yɛre mine o donni ma sɔɔdasiya la. Mogɔ minw si ka ca ni san 15 ye nka n'u ma san 18 sɔɔ, ni tali ka kan ka ke olu la, a be damine minnu si ka ca de la.

4 - K'a da wajibi min b'u kan sariyaw siratige la mugutawaati fe, jamana kandilenw k'u b'a ke cogoya beɛ la denmisen minnu be kasara in konɔ, olu ka se ka tanga ani k'u furake.

Sariyasan 39 nan :

Jamana minnu bolonɔ be nin benkan in konɔ, olu b'a ke cogoya beɛ la ka nɔɔɔya don farikolo walima hakili tijɛnɛn lakurayali la, denmisen min ka hadamadenya tijɛna magobo, tulubo, nitɔɔɔ walima nijuguyawalew fe mugutawaati tuma k'o lasegin hadamadenya la. Lakurayali ni laseginni be ke kenɛya, bonya ni danbe konɔ.

Sariyasan 40 nan :

1 - Jamana minnu bolonɔ be nin benkan in konɔ, olu sonnen be ko siga kera denmisen min na sariya sɔsoli la walima n'a nɔminɛna sariya fe, o ka kan ni mineko numan ye hadamadenya ni danbe konɔ minnu b'a to a be hadamaden josiraw n'a ka here sinsin.

2 - O la, k'a da ko sigilenw kan, jamana kandilenw ka kan k'a kolɔsi :

a) denmisen si kana ke sigamogɔ ye walima k'a nɔmine sariyaw sɔsoli la kow kama ko minnu tun lagosilen te faso walima jamanaw ni jɔɔɔn ce waleya ketuma.

b) ni siga kera denmisen na walima n'a nɔminɛna tijɛniko kama, a ka kan :

1) ka ke i n'a fo a ma ko ke fo n'a donna k'a no don tijɛ la.

2) k'a ladonniya waati kunkurun konɔ a nɔminekun na walima k'a ladonniya a bangebaaw n'a lamɔbaaw ka sira fe ; k'a demɛ sariyako sira fe walasa k'a lafasali labɛn ani k'a ke.

3) a ka kumafotaw ka lamɛn teliya la sariya sira kan a bangebaaw walima a lamɔbaaw nɛna setigi dɔ fɛ walima sariyatigeyɔrɔ dɔ fɛ. Kiri tigera cogo o cogo, o dama ka kan min ye. O lamɛnni ka kan ka kɛ a ladibaga nɛna fo n'a y'a sɔrɔ o bɛ se ka k'a ka hadamadenya lagosiko ye k'a d'a si hake kan.

4) a kana wajibi ka ko sereya walima k'a yɛrɛ kɛ ko kebaga ye ; k'a nininkalike walima ka seerew lana minnu bɛ se k'a seretigiya.

5) k'a bonya waati bɛɛ a danbe kɔnɔ jamana kan dilenw bɛ sariya ni taabolo kɛrɛnkɛrɛnnen sigi sen kan denmisen nɔminɛnɛnw kanma.

6) kiri bɛ tige kan min na, n'a t'o mɛn, k'a dɛmɛ ni dalamine ye n'a ma kɛ ni saraliko ye.

7) ka kala sɛmɛ a ka hadamadenya kokɛtaw la kiri sen fɛ.

3 - Jamana minnu bolonɔ bɛ nin benkan in kɔnɔ, olu b'a kɛ cogoya bɛɛ la, sariyaw n'u kɛsiraw ka latilen sariyatigiw ni jɛkuluw fɛ minnu nɛsinnen bɛ denmisen nɔminɛnɛn ka kow ma, olu sigili ka kɛ ka nɛ, o ni :

a) ka si hake dɔ fo ni denmisenw si bɛ min jukɔrɔ a ka don ko se t'u ye ka sariya sɔsɔ.

b) ka denmisen ninnu nangi cogoya wɛrɛw la minnu tɛ kiritige taw ye ka sɔrɔ hadamaden josiraw n'a tangali ma lagosi.

4 - Ko o ko sigilen bɛ sen kan ka nɛsin kɛnɛya, bilasira numan, ladilikan, kalifali, foroba kalan, baaradege kalan ani sira wɛrɛw bɛ sigi sen kan walasa ka denmisenw minɛcogo nɛ ka bɛn u ka hɛrɛ ma ani k'a kɛnɛ u cogoya n'u ka koketa ma.

Sariyasen 41 :

Nin benkan ka ko folen si ka lagosili tɛ se sira numanw ma minnu nɛsinnen bɛ denmisen josiraw ma ani :

a) jamana kandilenw ka sariyaseben

b) jamana bɛɛ bensariya minnu bɛ waleya jamana o kɔnɔ."

BOLO FILANAN

Sariyasen 42 nan :

Jamana minnu bolonɔ bɛ nin benkan kɔnɔ, olu k'u b'a kɛ cogoya bɛɛ la walasa nin benkan in sariyaw n'a waleyaw ka don mɔgɔkɔrɔbaw ni denmisenw ye.

Sariyasen 43 nan :

1 - Komite dɔ bɛ sigi sen kan walasa benkan ka kofolenw waleyali bɛ segeɛge.

2 - Komite in mɔgɔ sugandilen ye kodonna mɔgɔ 10 ye, minnu ladamunen don ni benkan in ka ko folenw y'u donkow ye. A mɔgow bɛ sugandi jamana kandilen mɔgow cɛ la walasa sariya siraw fɛ diɛ yɔrɔ bɛɛ b'a ta sɔrɔ a la.

3 - Komite in mɔgow bɛ sugandi cogoya la mɔgo si ka mɔgo sugandilen kana don.

Sariyasen 44 nan :

1 - Jamana minnu bolonɔ bɛ nin benkan in kɔnɔ, olu y'u kan di ko n'u ye naniyaw sigi sen kan walasa sariya talenw bɛ taa nɛ ani ka sankɔrɔta, u b'o kɛ bataki ye k'o ci Komite ma NASIYON ZUNI Sekeretɛri Zenerali ka sira fɛ :

a) san fila kɔnɔ k'a ta benkan in waleyali don folo la.

b) o mana bo yen, u b'a ci san duuru o san duuru.

2 - Kunnafoniseben min be ke ka da nin sariyasen waleyali kan, ko o ko be jamana kandilenw bali ka benkan in ka ko folenw waleya, olu ka kan ka ke o seben in konɔ. U ka kan ka kunnafoni jonjonlenw di Komite ma benkan in taacogo la jamana kandilenw konɔ.

3 - Ni kunnafoni min dira ka teme seben do konɔ, segin man kan-ka k'o kan seben were konɔ.

4 - Komite be se ka kunnafoni nafamaw jini jamana kandilenw fe, kunnafoni minnu be se ka benkan ka foto do faamuyali sinsin.

5 - Komite b'a ka koketaw seben ci san fila o fila tonsigiba mogow ma nafoloko ni hadamadenyako jekulu ka sira fe.

6 - Komite ka kan k'a ka kunnafoni dilenw jensen u ka jamana fan bee.

Sariyasen 45 nan :

Walasa benkan ka folenw ka se ka sinsin ani ka jamanaw ka bolodijogonma taa ne :

a) Baarada kerengerennenw, UNISEFU ani NASIYON ZUNI, olu yamaruyalen be ka mogow bila ka

DAKUN FILANAN

Sariyasen 46 nan :

Nin benkan bolonobila dayelelen be Jamana bee ye.

Sariyasen 47 nan :

Yelega be se ka don nin benkan konokow la. Yelega minenw

ka kan kalase nasiyon Zuni sekereteri zenerali ma.

Sariyasen 48 nan :

Nin benkan ladonni dayelelen be jamana bee ye. Donniko minen be lase nasiyon zuni sekereteri zenerali ma.

Sariyasen 49 nan :

1 - Nin benkan be bila sen kan, yelegako ni donniko minen mugannan dili tile bi sabanan nasiyon zuni sekereteri zenerali ma.

2 - Jamana minnu mana yelegako walima ka don nin benkan in na seben muganna dili ko, benkan be bila sen kan o jamana kelen o kelen konɔ, o jamana masine ka yelegako walima donko senben laseli tile bi sabanan.

Sariyasen 50 nan :

1 - Yelegamani walima donni waati, kuma minnu fora olu be lase nasiyon zuni sekereteri zenerali ma, o fana b'a ci jamana bee ma.

2 - Ko o ko ni benkan in ka folenw te taa, o te yamaruya.

3 - Yelegako jinini seben be se ka mine tuma bee ni bataki cili ye nasiyon zuni ma ye. O fana be jamana bee ladonniya. Seben cilen kow be bila sen kan a sedon sekereteri zenerali ma.

Sariyasen 51 nan :

Jamana fen o fen bolono be nin benkan in konɔ, o be se ka lagosi seben ci nasiyon zuni sekereteri ma. O fana be bila sen kan a soroli mana teme ni san kelen ye.

Sariyasen 52 nan :

Benka in sariyaw marabaga ye Nasiyon zuni sekereteti zenerali ye.

Sariyasen 53 nan:

Nin benkan sebennen angilekan, arabukan, siniwakan espanolikan, tubabukan ani irisikan na, o bilalen be Nasiyon zuni sekereteti zenerali bolo koro.

Mogo minnu yamaruyara kerengerennnya la u ka goferineman fe, olu jora a koro k'u bolono bila nin benkan in seben koro u ka goferineman togo la.